ספרי — אוצר החסידים — ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

היכל
תשיעי

שער
שלישי

דבר מלכות

וישלח

נסתיימה עבודת הבירורים - נמצאים כבר בימות המשיח

●

שיחות קודש

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל שליט"א

שניאורסאהן

מליובאוויטש

יוצא לאור על ידי מערכת

"אוצר החסידים"

770 איסטערן פארקווי ברוקלין, נ.י.

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ושבע לבריאה

שבעים ושש שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

ב"ה. נוסח המברק שהואיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לשלוח לאנ"ש שיחיו בכל מרחבי תבל לקראת חג הגאולה י"ט כסלו, ה'תשנ"ב

ב"ה, י"ז לכסלו, ה'תשנ"ב.

בטו"ב לכסלו והמשכו ח"י וי"ט כסלו לשנה טובה בלימוד החסידות ודרכי החסידות תכתבו ותחתמו,

כולל פעילות רבה בכל המבצעים, ובכלל בתורה ובגמ"ח ובתפלה.

ובמיוחד שהשנה י"ט כסלו הוא ביום ג' שהוכפל בו כי טוב, טוב לשמים וטוב לבריות.

וכל זה באופן דופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה וגו'.

והדגשה מיוחדת בכל הנ"ל בשנה שהיא שנת העיבור, שנקראת-בתורה בשם „שנה תמימה", ובשנת ה'תשנ"ב, שיש בה הרמז: **ה'י תהא שנת נפלאות בכל מכל כל**.

ומיום זה לימי ההכנה לחנוכה ולחנוכה, שענינם תוכנם ונותנים כח להדליק כאו"א על פתח הבית נר מצוה ואור התורה, ולהוסיף בכל זה מיום ליום על פתח ביתו, ושיאיר גם החוץ, ובמשך כל השנה.

בתורה ובגמ"ח ובתפלה: כדרשת חז"ל (ברכות ח, א) עה"פ (תהלים נה, יט) פדה בשלום גו', כל העוסק בתורה ובגמ"ח ומתפלל עם הצבור כו'.

י"ט כסלו הוא ביום ג': כהקביעות בשנת ויום הגאולה (תקנ"ט) — אגרות-קודש אדה"ז סי' לח. וש"נ.

שהוכפל בו כי טוב: פרש"י עה"פ בראשית א, ז. ובאוה"ת (בראשית לג, א ואילך. ועוד) מקשר זה עם מחז"ל (קידושין מ, א) טוב לשמים וטוב לבריות.

ופרצת: ויצא כח, יד.

שנקראת . . „שנה תמימה": בהר כה, ל. ערכין לא, א (במשנה). רמב"ם הל' שמיטה ויובל פי"ב ה"ה.

בכל מכל כל: נוסח ברכה הרביעית דברכת המזון. וראה ב"ב טז, סע"ב ואילך. ולהעיר אשר „בכל מכל כל" הוא בגימטריא „קבץ" (ראה חידושי חת"ס לב"ב שם), שרומז על הגאולה.

להדליק . . על פתח הבית: שבת כא, ב. רמב"ם הל' חנוכה פ"ד ה"ז. וראה טושו"ע או"ח הל' חנוכה סתרע"א ס"ה.

נר מצוה ואור התורה: ע"פ לשון הכתוב — משלי ו, כג. ושייך במיוחד לנרות חנוכה — ע"פ פרש"י שבת כג, ב (ד"ה בנים). ובתו"א מקץ לב, ב: לפיכך קבעו (נס חנוכה) בנרות על שם הפסוק כי נר מצוה כו'.

ולהוסיף . . מיום ליום: שבת שם. שו"ע שם ס"ב.

ולהצליח בכל האמור.

וה"ז יומין זכאין גם למהר קיום תפילת וברכת משה רבינו על כאו"א מבנ"י שליט"א בסיום וחותם מזמור צדי"ק שבס' נעים זמירות ישראל, דוד מלכא משיחא,

ויהי נועם ה' אלקינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו – יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם,

ומעשה ידינו כוננהו,

ויה"ר – ובמעשה בית המקדש השלישי, במהרה בימינו, בגאולה האמיתית והשלימה על ידי משיח צדקינו, תיכף ומיד ממש.

בכבוד ובברכה

יומין זכאין: ראה תענית כט, א.

יהי רצון . . במעשה ידיכם: פרש"י עה"פ פקודי לט, מג. וראה גם פרש"י שמיני ט, כג. פרש"י עה"פ תהלים כאן.

ומעשה ידינו כוננהו . . בית המקדש השלישי: מדרש תהלים עה"פ.

ב"ה. נוסח המברק שהואיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לשלוח להמשתתפים שיחיו בהתוועדויות הגדולות לקראת חג הגאולה י"ט כסלו, ה'תשנ"ב

ב"ה, י"ז לכסלו, ה'תשנ"ב.

לכל המשתתפים בהפאַרברייַנגענישן
הגדולים די"ט כסלו – שליט"א

לחיים, לחיים ולברכה.

בטו"ב לכסלו והמשכו ח"י וי"ט כסלו לשנה טובה בלימוד החסידות ודרכי החסידות תכתבו ותחתמו.

ויהי רצון מהשי"ת שבכל אחד ואחת יהי' ויקויים פדה בשלום וגו' ובמילואו,

ושיצליחו בעשיית הכלים לזה, כביאור חז"ל בהכתוב שזהו העוסק בתורה (הנגלה והחסידות) ובגמ"ח ובתפלה,

---

פדה בשלום וגו': תהלים נה, יט.

כביאור חז"ל: ברכות ח, א.

ובמיוחד שהשנה י"ט כסלו הוא ביום ג' שהוכפל בו כי טוב, טוב לשמים וטוב לבריות.

וכל זה באופן דופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה וגו', ומתחיל בהמבצעים, כל אחד מהם.

והדגשה מיוחדת בכל הנ"ל בשנה שהיא שנת העיבור, שנקראת בתורה בשם „שנה תמימה", ובשנת ה'תשנ"ב, שיש בה הרמז: **ה'** תהא **שנת נ**פלאות **ב**כל מכל כל.

ומיום זה לימי ההכנה לחנוכה ולחנוכה, שעניגם תוכנם ונותנים כח להדליק כאו"א על פתח הבית נר מצוה ואור התורה, ולהוסיף בכל זה מיום ליום על פתח ביתו, ושיאיר גם החוץ, ובמשך כל השנה.

ולהצליח בכל האמור.

וה"ז יומין זכאין גם למהר קיום תפילת וברכת משה רבינו על כאו"א מבנ"י שליט"א בסיום וחותם מזמור צדי"ק שבס' נעים זמירות ישראל, דוד מלכא משיחא,

ויהי נועם ה' אלקינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו — יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם,

ומעשה ידינו כוננהו,

ויה"ר — ובמעשה בית המקדש השלישי, במהרה בימינו, בגאולה האמיתית והשלימה על ידי משיח צדקינו, תיכף ומיד ממש.

בכבוד ובברכה

י"ט כסלו הוא ביום ג': כהקביעות בשנת ויום הגאולה (תקנ"ט) — אגרות־קודש אדה"ז סי' לח. וש"נ.

שהוכפל בו כי טוב: פרש"י עה"פ בראשית א, ז. ובאוה"ת (בראשית לג, א ואילך. ועוד) מקשר זה עם מחז"ל (קידושין מ, א) טוב לשמים וטוב לבריות.

ופרצת: ויצא כח, יד.

שנקראת . . „שנה תמימה": בהר כה, ל. ערכין לא, א (במשנה). רמב"ם הל' שמיטה ויובל פי"ב ה"ה.

בכל מכל כל: נוסח ברכה הרביעית דברכת המזון. וראה ב"ב טז, ס"ב ואילך. ולהעיר אשר „בכל מכל כל" הוא בגימטריא „קבץ" (ראה חידושי חת"ס לב"ב שם), שרומז על הגאולה.

להדליק . . על פתח הבית: שבת כא, ב. רמב"ם הל' חנוכה פ"ד ה"ז. וראה טושו"ע או"ח הל' חנוכה סתרע"א ס"ה.

נר מצוה ואור התורה: ע"פ לשון הכתוב — משלי ו, כג. ושייך במיוחד לנרות חנוכה — ע"פ פרש"י שבת כג, ב (ד"ה בנים). ובתו"א מקץ לב, ב: לפיכך קבעו (נס חנוכה) בנרות על שם הפסוק כי נר מצוה כו'.

ולהוסיף . . מיום ליום: שבת שם. שו"ע שם ס"ב.

יומין זכאין: ראה תענית כט, א.

יהי רצון . . במעשה ידיכם: פרש"י עה"פ פקודי לט, מג. וראה גם פרש"י שמיני ט, כג. פרש"י עה"פ תהלים כאן.

ומעשה ידינו כוננהו . . בית המקדש השלישי: מדרש תהלים עה"פ.

משיחות ש"פ וישלח, ט"ז כסלו ה'תשנ"ב

א. מהענינים המיוחדים דיום הש"ק זה: התחלתו – ערב שבת, שבו נעשית ה„אכילה" דיום השבת, כמארז"ל[1] „מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת" – ביום ט"ו כסלו, שבו „קיימא סיהרא באשלמותא"[2], השלימות דחודש כסלו; וסיומו – הגמר דמוצאי שבת, שנמשך עד יום השלישי בשבוע[3] – ביום י"ט כסלו, חג הגאולה[4] של רבינו הזקן[5], חג החגים[6], ראש השנה לתורת החסידות[7].

ומעלה מיוחדת בקביעות זו שמתאימה להקביעות די"ט כסלו בפעם הראשונה (בשנת תקנ"ט) – כדברי רבינו הזקן במכתבו הידוע[5] שגאולתו היתה ב„יום י"ט כסלו, יום ג' שהוכפל בו כי טוב . . כשקריתי בס' תהלים בפסוק פדה בשלום נפשי" (שע"פ חלוקת ספר תהלים לימי השבוע[8] שייך פסוק זה לשיעור דיום השלישי), ובמילא, חל יום הש"ק שלפניו בט"ז כסלו, וערב שבת בט"ו כסלו.

וכיון שכל הענינים (ועאכו"כ ענין הכי כללי ועיקרי כי"ט כסלו, ראש השנה לתורת החסידות) הם בהשגחה פרטית, ובתכלית הדיוק, מסתבר לומר שיש קשר ושייכות ביניהם – שהברכה והנתינת־כח די"ט כסלו (שנמשכת מיום השבת שלפניו[9], לאחרי וע"י הטירחא דערב שבת) היא מט"ו כסלו, שבו „קיימא סיהרא (דחודש כסלו) באשלמותא", כדלקמן.

ב. ובהקדם שאלה ותמיהה בנוגע לחג הגאולה י"ט כסלו, חג החגים – שיש בו שינוי לגבי שאר החגים:

פסח וסוכות – נקבעו ביום חמשה עשר בחודש (פסח בט"ו בניסן וסוכות בט"ו בתשרי) שבו „קיימא סיהרא באשלמותא". ושבועות – נוסף לכך ש„הכתוב לא תלה חג הזה . . בכמה ימים לחודש רק בחמישים לעומר"[10], הרי, קביעותו בימי החודש („פעמים חמשה פעמים ששה פעמים שבעה"[11]) היא בחציו הראשון של החודש, כשהלבנה (ודוגמתה בישראל ש„דומין ללבנה" ו„מונין ללבנה"[12]) הולכת וגדלה מיום ליום.

משא"כ י"ט כסלו – לא זו בלבד שאינו בט"ו בחודש, כש„קיימא סיהרא באשלמותא", אלא יתירה מזה, שהוא בחציו השני של החודש, כשהלבנה הולכת

---

1) ע"ז ג, סע"א.

2) זהר ח"א קנ, רע"א. ח"ב פה, רע"א. ועוד. וראה שמו"ר פט"ו, כו.

3) ראה פסחים קו, סע"א (לענין הבדלה וגיטין). רמב"ם הל' שבת פכ"ט ה"ד (הבדלה). הל' גירושין פ"ט הכ"ג (גיטין). שו"ע אדה"ז או"ח סרפ"ה ס"ה (שמו"ת). סרצ"ט ס"ח (הבדלה).

4) נוסף על חג הגאולה של אדמו"ר האמצעי ביו"ד כסלו, שחל ביום ראשון בשבוע – שהעלי' והשלימות שלו („ויכולו") ביום הש"ק זה.

5) „היום יום" י"ט כסלו. אג"ק שלו סל"ח. וש"נ.

6) מכתב כ"ק מו"ח אדמו"ר – נעתק ב„היום יום" בהקדמה. אג"ק שלו ח"ז ע' ל. ועוד. וראה לקו"ש ח"ה ע' 436 ואילך.

7) מכתב כ"ק אדנ"ע (מיום ט"ז כסלו) לחג הגאולה די"ט כסלו תרס"ב (לפני תשעים שנה) – נדפס ב„היום יום" בתחלתו. אג"ק שלו ח"א ע' רנט. וש"נ (וראה לקמן הערה 63 והערה 106).

8) כפי שנהגו רבותינו נשיאינו בזמנים מיוחדים שהי' צורך באמירת תהלים בשופי (אג"ק אדמו"ר מהוריי"צ ח"ג ע' תעג ואילך. וש"נ).

9) ש„מינ' מתברכין כולהו יומין" (זח"ב סג, ב. פח, א).

10) שו"ע אדה"ז או"ח ר"ס תצד.

11) ר"ה ו, ב.

12) ראה סוכה כט, א. ב"ר פ"ו, ג. אוה"ת בראשית ד, סע"ב ואילך. ועוד.

ומתמעטת מיום ליום?!

ועד"ז (יתירה מזה) בנוגע להיו"ט דחנוכה[13] – ש(אינו כפורים[14] שקביעותו בי"ד וט"ו בחודש, כש„קיימא סיהרא באשלמותא"[15], אלא) התחלתו ורובו בימים האחרונים של החודש, מכ"ה כסלו ואילך, כשהלבנה הולכת ומתמעטת, ועד שמתכסה ונעלמת לגמרי!

ג. ויש לבאר תחילה תוכן הענין דמיעוט הלבנה בחציו השני של החודש ביחס לישראל ש„מונין ללבנה":

ובהקדמה – שכיון שבחציו הראשון של החודש מוסיף והולך אור הלבנה מיום ליום, ובחציו השני של החודש פוחת והולך אור הלבנה מיום ליום, הי' צ"ל לכאורה גם המנין ללבנה באופן שבחציו הראשון של החודש יהי' מנין הימים מוסיף והולך (יום א' יום ב' וכו' עד יום ט"ו), ובחציו השני של החודש יהי' מנין הימים פוחת והולך (יום ט"ו יום י"ד וכו' עד יום א').

אבל, לא זו בלבד שמנין הימים בחציו השני של החודש אינו פוחת והולך, אלא אדרבה, שמוסיף והולך כהמנין גם לגבי השלימות דיום הט"ו – שמנין היום שלאחרי ט"ו (שבו נחסר מהשלימות דאור הלבנה שביום הט"ו) הוא ט"ז, מספר א' יותר ממספר ט"ו, ומנין היום שלאחריו (שבו נחסר עוד יותר משלימות אור הלבנה) הוא י"ז, ב' מספרים יותר ממספר ט"ו, וכן הלאה, ועד להמנין דיום האחרון של החודש (שבו מתכסה ומתעלם אור הלבנה לגמרי) שהוא כ"ט (או ל'), כו"כ מספרים יותר (ועד לכפלים) ממספר ט"ו!

זאת ועוד: מלבד ההוספה (גם בחציו השני של החודש) בהמספר דימי החודש, מודגש העילוי גם בהגימטריא והרמזים שבהם, ולדוגמא: מספר י"ז – הגימטריא ד„טוב", מספר י"ח – „חי", מספר י"ט – הגימטריא ד„בטוב", מספר כ – יו"ד במילואו, מספר כ"א – „אך טוב לישראל"[16], מספר כ"ב – „בך יברך ישראל"[17], מספר כ"ג – הגימטריא דטובו, מספר כ"ד – „ושמתי כדכד שמשותיך"[18], מספר כ"ה – „כה תברכו את בני ישראל"[19], כ"ו – מספר שם המפורש – הוי'[20], כ"ז – בגימט' ז"ך, כ"ח – מספר כח, כ"ט – ימי החודש, שלשים חודש מלא, וכיו"ב.

וטעם הדבר – כיון שישנו ציווי והוראה ונתינת־כח „מעלין בקודש ו(עאכו"כ ש)אין מורידין"[21], שהוא בתקפו בכל ימי החודש, גם (בחציו השני של החודש) לאחרי מילוי ושלימות הלבנה, שמיום ליום הולך וניתוסף עוד יותר.

ועפ"ז צריך להבין תוכן הענין דמיעוט

13) ושייך גם לחג הגאולה י"ט כסלו – ששלימות הגאולה די"ט כסלו היתה רק כשחזר רבינו הזקן מפטרבורג לוויטבסק (שאז חשיב „חזר לבוריו" לענין ברכת הגומל (ראה סדר ברכת הנהנין לאדה"ז פי"ג ה"ה)) – ביום ב' דחנוכה* (לקו"ד ח"א יב, א).

14) להעיר שבכמה ענינים שוים חנוכה ופורים (ראה ס' השיחות תש"נ ח"א ע' 184. וש"נ).

15) להעיר שמילוי ושלימות הלבנה – „חצי כ"ט י"ב תשצ"ג" (ב"י או"ח סתכ"ו) – הוא בין י"ד לט"ו (וראה לקמן הערה 27).

*) נוסף על הגאולה ממאסרו השני בנר ג' (ונר ה') דחנוכה (ראה ס' השיחות תשמ"ח ח"א ע' 156 הערה 10).

16) תהלים עג, א.

17) ויחי מח, כ.

18) ישעי' נד, יב.

19) נשא ו, כג.

20) סוטה לח, א. סנהדרין ס, א. רמב"ם הל' יסוה"ת פ"ו ה"ב.

21) ברכות כח, א. וש"נ.

הלבנה בחציו השני של החודש, שלאחרי המילוי והשלימות הולכת ומתמעטת מיום ליום – שלכאורה ה"ז היפך הכלל ד„מעלין בקודש ו(עאכו"כ ש)אין מורידין"?!

ד. ויש לומר הביאור בזה:

לבנה וחמה הם מקבל ומשפיע, שהלבנה „לית לה מגרמה כלום"[22], ומקבלת אורה מהחמה, ואופן ההשפעה הוא שבתחלה מקבלת רק מעט אור, מולד הלבנה – נקודה בלבד, ומיום ליום מוסיף והולך בהאור שמקבלת מהחמה, עד ליום הט"ו ש„נתמלא דיסקוס של לבנה"[23], „קיימא סיהרא באשלמותא"[24], שנתמלא ונשלם האור שמקבלת הלבנה מהחמה.

אבל, כיון שגם כשנתמלא ונשלם אור הלבנה ה"ה עדיין בבחי' מקבל, אין זה תכלית השלימות דהלבנה שנעשית כמו החמה ואינה צריכה לקבל אור מהחמה, כמ"ש[25] „והי' אור הלבנה כאור החמה", כמו שהיתה קודם מיעוטה, שהיו „שני המאורות הגדולים"[26].

ויש לומר, שכשנתמלא אור הלבנה שמקבלת מהחמה, נעשית שלימות נעלית יותר שהלבנה היא כמו החמה[27] („והי' אור הלבנה כאור החמה"), ע"י התגלות דרגא נעלית יותר משניהם שנעשית כתר אחד לשניהם[28], ושלימות זו מתבטאת בהיחס שבין הלבנה להחמה בחציו השני של החודש, כדלקמן.

ה. ביאור הדברים[29]:

סיבת השינוי בין חציו הראשון של החודש, שמיום ליום מוסיף והולך אור הלבנה, לחציו השני של החודש, שמיום ליום פוחת והולך אור הלבנה, היא, מפני שבחציו הראשון של החודש הולכת ומתרחקת הלבנה מהחמה, וככל שמתרחקת מהחמה מיום ליום הולך וגדל אורה, ובחציו השני הולכת ומתקרבת אל החמה, וככל שמתקרבת יותר אל החמה מיום ליום הולך ומתמעט אורה.

וטעם הדבר – לפי שהיחס שבין המשפיע (חמה) והמקבל (לבנה) הוא באופן שכאשר המקבל הוא בקירוב אל המשפיע אין המקבל יכול להשפיע ולהאיר (מצד הביטול שלו לקבל ההשפעה), וככל שמתרחק מן המשפיע מתחיל גם הוא להשפיע ולהאיר (האור שמקבל מהמשפיע).

ויש לומר, שהקירוב דהלבנה אל החמה בחציו השני של החודש הוא [לא רק

---

22) זהר ח"א קפא, א. וראה שם לג, ב. ח"ב רטו, א. ועוד.

23) שמו"ר שבהערה 2.

24) החילוק בין ב' הלשונות – ראה לקמן הערה 27.

25) ישעי' ל, כו.

26) בראשית א, טז.

27) ובפרטיות יותר: מילוי הלבנה („נתמלא דיסקוס של לבנה"), שעיקרו מילוי החסרון – הוא מילוי הפגימה ע"י שלימות האור שמקבלת מהחמה, ושלימות הלבנה („קיימא סיהרא באשלמותא"), שעיקרו השלימות היתירה על מילוי החסרון – היא השלימות האמיתית שנעשית כמו החמה.

ועפ"ז יומתק שמילוי ושלימות הלבנה הוא בין י"ד לט"ו (כנ"ל הערה 15) – שבזה מרומזים ב' ענינים אלו: י"ד – מדגיש בעיקר מילוי החסרון, „די (י"ד) מחסורו אשר יחסר לו", וט"ו מדגיש בעיקר השלימות היתירה, באופן של עשירות (לא י"ד, שדל"ת מורה על דלות, שלכן זקוק למילוי החסרון, אלא י"ה, שה"א מורה על עשירות (ראה שיחת מוצאי שושן פורים תשמ"ט. וש"נ)).

28) סה"מ תקס"ח ע' קה. וראה ספר הערכים־חב"ד מע' אור הלבנה ע' שיג ואילך. וש"נ.

29) בהבא לקמן – ראה סידור (עם דא"ח) קפב, ד ואילך. תו"ח שמות שעא, ב. סה"מ פר"ת ע' קנט ואילך. ועוד.

לצורך התחדשות היחוד דשמשא וסיהרא (משפיע ומקבל) בהמולד דהחודש שלאח"ז (ע"י המיעוט מיום ליום שהו"ע הביטול דהמקבל, „כי יפקד מושבך"[30], כדי שיוכל לקבל השפעה נעלית יותר מהמשפיע, „ונפקדת"[30]) – שזהו ענין בפ"ע ששייך (בעיקר) לחודש שלאח"ז – אלא גם (ובעיקר)] קירוב להעצם שלמעלה גם מהאור דהחמה (כתר אחד לשניהם), שהקירוב לדרגא זו מתבטא במיעוט האור, כי, אור הוא גילוי מן העצם, שהעצם הוא בהעלם (העלם שלמעלה מגילוי), ורק הארה מהעצם מתגלה באור, ולכן, מיעוט האור מיום ליום מורה שמיום ליום הולך וגדל הקירוב להעצם שלמעלה מהאור (העלם שלמעלה מגילוי), שעי"ז נעשית הלבנה כמו החמה, ועד – כתר אחד לשניהם.

ובעומק יותר[31]:

הכלל שהעצם הוא בהעלם והאור הוא בגילוי, הוא, ביחס להזולת, שכיון שאינו יכול לקבל העצם אלא הארה ממנו בלבד, לכן קורא להארה „אור", ולהעצם „העלם" (חושך); אבל ביחס להעצם ה"ז להיפך – שההארה היא חושך לגבי העצם שהוא ה„אור".

ומזה מובן שהצורך במיעוט האור כדי להתקרב להעצם אינו אלא כל זמן שנשאר בגדר של מציאות בפ"ע (זולת) שאינו יכול לקבל את העצם (שנשאר ב„העלם"), אבל, כשמתאחד עם המשפיע ועד לאופן שנעשה כמו המשפיע, שאין ביניהם יחס של משפיע ומקבל, אלא שניהם שוים („והי' אור הלבנה כאור החמה"), אזי העצם הוא בהתגלות.

ועפ"ז י"ל שמיעוט האור בחציו השני של החודש אינו אלא מיעוט בדרגא של „אור" (הארה בלבד) מפני הקירוב להעצם שלמעלה מהארה, אבל, לא מיעוט בהגילוי (כיון שהעצם בא ומוסיף בהתגלות), שלכן, הולך וניתוסף בהמנין (שמורה ומדגיש התגלות הדבר) דימי החודש (ט"ז, י"ז, י"ח וכו') ע"י בנ"י[32], כיון שהולך וניתוסף בהתגלות העצם (שלמעלה מהתגלות האור).

ו. ויש לומר, שענין זה מודגש ביותר בה„קיימא סיהרא באשלמותא" דחודש כסלו:

חודש כסלו הוא חודש השלישי בחדשי החורף, המכוון לחודש השלישי בחדשי הקיץ – החודש דמתן תורה, „ירחא תליתאי"[33], ודוגמתו בחודש כסלו, החודש דמתן תורה דתורת החסידות, בי"ט כסלו, שהוא ראש השנה ומתן תורה[34] דתורת החסידות[35].

והענין בזה – כידוע שמתן תורה הוא „יום חתונתו"[36], החתונה (נישואין) דהקב"ה עם כנס"י, אשר, ההתחלה בזה היא באופן שהקב"ה הוא המשפיע וכנס"י היא המקבל, אבל, תכלית השלימות בזה

30) ש"א כ, יח.

31) ראה סה"מ פר"ת שבהערה 29.

32) אף שבהלבנה אין זה באופן של התגלות, שמיום ליום הולך ומתמעט אור הלבנה – כי, אמיתת ושלימות הענין ד„והי' אור הלבנה כאור החמה", שהמקבל נעשה כמו המשפיע ממש (שאז העצם הוא בהתגלות), הוא, בישראל דוקא, שישראל (לבנה) וקוב"ה (חמה) כולא חד (כדלקמן בפנים).

אלא, שגם בישראל צ"ל ענין הביטול (התוכן דמיעוט האור) כדי שיתגלה הענין ד„ישראל וקוב"ה כולא חד" (ראה סה"מ מלוקט ח"ו ע' כט).

33) שבת פח, א.

34) להעיר מהשייכות דמ"ת לר"ה – שבתפלת מוסף דר"ה (בפסוקי שופרות) מזכירים השופר דמ"ת.

35) ראה לקוטי לוי"צ אג"ק ע' רה. ריז.

36) תענית כו, ב – במשנה.

היא כשהקב"ה וכנס"י נעשים חד ממש כביכול, שכנס"י אינה צריכה כביכול לקבל מהקב"ה, כיון שמתגלה ש"ישראל[37] וקוב"ה כולא חד"[38].

ומרומז גם ב"חודש השלישי" – כידוע[39] ש"שלישי" מורה על החיבור והיחוד דעליון (אחד) ותחתון (שנים) כפי שנעשים מציאות אחת.

ועפ"ז י"ל, שבמילוי ושלימות הלבנה בי"ד וט"ו[40] דחודש השלישי, החודש דמתן תורה, "יום חתונתו", נעשית תכלית השלימות דהנישואין דהקב"ה וכנס"י – "והי' אור הלבנה כאור החמה", שהלבנה (כנס"י) אינה צריכה לקבל מהחמה (הקב"ה, "שמש הוי'"[41]), כיון שנעשית בעצמה כמו החמה, שזהו"ע ד"ישראל (לבנה) וקוב"ה (חמה) כולא חד".

ז. ובעומק יותר – מודגש ענין זה בה"קיימא סיהרא באשלמותא" דחודש כסלו (חודש השלישי דחדשי החורף) יותר מבחודש סיון (חודש השלישי דחדשי הקיץ):

החילוק שבין חדשי הקיץ לחדשי החורף[42] – שבחדשי הקיץ מאיר אור וחום השמש (חמה) בתוקף ובגילוי יותר מאשר בחדשי החורף, שקיץ הוא זמן החום, והימים ("ויקרא אלקים לאור יום"[43]) ארוכים מהלילות, וחורף הוא זמן הקור, והלילות ארוכים מהימים, בעיקר ותמצית כל הארצות[44], ארץ הקודש. וענינו בעבודה, שבחדשי הקיץ מודגש בעיקר הגילוי ד"שמש הוי'" (חמה), מלמעלה למטה, משא"כ בחדשי החורף מודגשת בעיקר עבודתם של ישראל (לבנה), מלמטה למעלה[45].

ולכן: בה"קיימא סיהרא באשלמותא" דחודש השלישי בחדשי הקיץ – כיון שעיקרו מצד הגילוי ד"שמש הוי'", ולא (כ"כ) מצד עבודתם של ישראל (לבנה), ניכר עדיין החילוק דמשפיע (חמה) ומקבל (ולבנה), ובמילא ה"ז עדיין שלימות הלבנה כפי שמקבלת מן החמה; ובה"קיימא סיהרא באשלמותא" דחודש השלישי בחדשי החורף – כיון שעיקרו מצד עבודתם של ישראל (לבנה), מודגשת בזה תכלית השלימות דהנישואין (מ"ת), שאין זה באופן של משפיע ומקבל, אלא באופן שהמקבל נעשה כמו המשפיע ("והי' אור הלבנה כאור החמה"), "ישראל וקוב"ה כולא חד".

ח. ויש להוסיף, שענין זה מרומז גם בהשם "כסלו"[46] – שמו המיוחד של חודש השלישי דחדשי החורף:

"כסלו" – כולל ב' התיבות "כס" "לו"[47]: "כס" – מלשון כיסוי, העלם, ו"לו" – שמספרו ל"ו, הגימטריא ד"אלה" – מורה על הגילוי, ששה פעמים ששה. וחיבור שניהם בתיבה אחת – "כסלו" – מורה על חיבור ההעלם והגילוי, היינו, שהעצם (שהוא בהעלם אצל המקבל) בא בהתגלות, כיון שאין זה באופן של משפיע ומקבל, אלא באופן שנעשים חד ממש (כנ"ל ס"ה).

37) ראה זח"ג עג, א.
38) ראה סה"מ מלוקט ח"ו שבהערה 32.
39) ראה לקו"ש חכ"א ע' 111. וש"נ.
40) ראה לעיל הערה 15.
41) ראה לקו"ש ח"ח ע' 310. וש"נ.
42) ראה לקו"ש חט"ו ע' 382. וש"נ.
43) בראשית א, ה.
44) ראה תענית יו"ד, רע"א.
45) כמודגש גם בענין הגשמים שבהם נאמר "ואד יעלה מן הארץ" (שם ב, ו).
46) ולהעיר, ששם זה נתפרש גם בכ"ד ספרי קודש (זכרי' ז, א. נחמי' בתחלתו), תורה שבכתב.
47) לקוטי לוי"צ אג"ק ע' רה. רכב.

ומודגש גם בהיו"ט שבסיומו וחותמו של חודש כסלו, היו"ט דחנוכה – שעם היותו בסיומו של החודש, כשאור הלבנה הולך ומתמעט מיום ליום, מודגש בו בפועל ובגלוי הענין ד„מוסיף והולך", „יום ראשון מדליק אחת מכאן ואילך מוסיף והולך"[48], שמיום ליום הולך וניתוסף באור – שבזה מודגש שהמיעוט דאור הלבנה אינו אלא מיעוט בדרגא של „אור" (האראה בלבד) מפני הקירוב להעצם שלמעלה מהארה, אבל, לא מיעוט בההתגלות, שהרי מיום ליום הולך ומאיר יותר ויותר, שני נרות, שלש נרות וכו', שהולך וניתוסף בהתגלות העצם (כנ"ל ס"ה).

ט. עפ"ז יש לבאר הטעם שהקביעות דראש השנה לתורת החסידות, חג החגים, היא (לא כהקביעות דשאר החגים הקשורים עם מילוי ושלימות הלבנה, אלא) לאחרי מילוי ושלימות הלבנה:

המעלה המיוחדת דראש השנה ומתן תורה דתורת החסידות, חג החגים – שבו מתחילה ההתגלות דתורתו של משיח, טעמי תורה („סוד טעמי' ומסתר צפונותי'"[49]), „תורה חדשה מאתי תצא"[50], באין־ערוך להתגלות שהיתה במתן־תורה[51], כמארז"ל[52] „תורה שאדם למד בעוה"ז הבל היא לפני תורתו של משיח"[53].

ומהחידושים העיקריים בימות המשיח לגבי מתן תורה הו"ע הנישואין – כדאיתא במדרש[54] „משל למלך שקדש אשה וכתב לה מתנות מועטות, כיון שבא לקחתה כתב לה מתנות רבות כבעל, כך העולם הזה אירוסין היו[55], שנאמר[56] וארשתיך לי לעולם, ולא מסר להם אלא הלבנה בלבד, שנאמר[57] החודש הזה לכם, אבל לימות המשיח יהיו נישואין, שנאמר[58] כי בועליך עושיך, באותה שעה מוסר להם את הכל, שנאמר[59] והמשכילים יזהירו כזהר הרקיע[60] ומצדיקי רבים ככוכבים לעולם ועד" – שעיקר ושלימות היחוד דכנס"י עם הקב"ה שנעשים חד ממש (נישואין) הוא „לימות המשיח", שאז יקויים היעוד „והי' אור הלבנה כאור החמה", שישראל הם לא רק כמו לבנה שמקבלת מהחמה („לא מסר להם אלא הלבנה בלבד"), אלא שהם כמו החמה („מוסר להם את הכל", גם החמה[61]), כיון שמתגלה ש„ישראל וקוב"ה כולא חד".

ויש לומר, שענין זה מרומז גם בהקביעות דר"ה ומ"ת דתורת החסידות (התחלת גילוי הנישואין לימות המשיח) לאחרי מילוי ושלימות הלבנה[62] – שבזה

---

48) שבת כא, ב.

49) פרש"י שה"ש א, ב.

50) ישעי' נא, ד. ויק"ר פי"ג, ג.

51) אף שכוללת בהעלם ובכח גם ה„תורה חדשה" שתתגלה לעתיד לבוא, שהרי, מתן־תורה הו"ע חד פעמי (המשך תרס"ו ע' כג. תקמו. ועוד).

52) קה"ר פי"א, ח. וראה שם רפ"ב.

53) וי"ל שגם מטעם זה נקרא „חג החגים" – להיותו באין־ערוך לכל החגים הקשורים עם מתן־תורה.

54) שמו"ר ספט"ו.

55) כמ"ש לקמן (פל"ג, ז) א"ת מורשה אלא מאורסה (פי' מהרז"ו).

56) הושע ב, כא.

57) בא יב, ב.

58) ישעי' נד, ה.

59) דניאל יב, ג.

60) „הרקיע דנקט קרא הוא הרקיע שעל ראשי החיות . . והרקיע זה יש לו כמה מעלות יותר מן השמש, וא"כ, כשימסור לישראל רקיע זה, לא כ"ש שימסור להם השמש" (פי' ידי משה).

61) ראה הערה הקודמת.

62) משא"כ האירוסין דמ"ת („העוה"ז אירוסין היו") הם בימי החודש שלפני מילוי ושלימות הלבנה, כשהולך וניתוסף באור הלבנה שמקבלת מן החמה.

מרומזת השלימות דשלימות דהלבנה (לאחרי ובהוספה על קבלת אור החמה בשלימות) שמתקרבת אל החמה להתאחד עמה ולהיות כמותה ממש, שיהי' אור הלבנה כאור החמה.

ובפרטיות יותר – הקביעות היא ביום השלישי שמתברך מיום השבת שחל בט"ז[63] כסלו שבו מתחילה התקרבות הלבנה אל החמה להיות כמותה[64], לאחרי וע"י ההכנה דמילוי ושלימות הלבנה בערב שבת (בין י"ד לט"ו כסלו), והמשכו ביום הרביעי[65] – כי: ביום השלישי („יום תליתאי בירחא תליתאי"[33]) הוכפל בו כי טוב[66], „טוב לשמים וטוב לבריות"[67], שהו"ע החיבור דעליון ותחתון (שמים ובריות, משפיע ומקבל, חמה ולבנה) שנעשים מציאות אחת, וביום הרביעי נבראו וניתלו „שני המאורות הגדולים", שהלבנה אינה מקבלת מהחמה, אלא שניהם שוים, כתר[68] אחד לשניהם. וביום החמישי – יום הברכה לכל החי[69], יום הששי – שנאמר בו[70] „כי טוב" ו„טוב מאד".

י. ויש לקשר זה עם פרשת השבוע – הפרשה דערב שבת ודיום השבת, פרשת וישלח, והפרשה דיום השלישי ויום הרביעי (י"ט וכ"ף כסלו), פרשת וישב (שמתחילין לקרותה במנחה שבת פרשת וישלח):

החידוש שבעבודתו של יעקב בפרשיות וישלח (וישלח יעקב) וישב (וישב יעקב) לגבי עבודתו בפרשיות ויצא (ויצא יעקב) ותולדות („אלה תולדות יצחק" („יעקב ועשו האמורים בפרשה"[71])), שפרשיות וישלח וישב הם בגמר עבודת הבירורים (הן הבירורים דלבן והן הבירורים דעשו), ועד כדי כך שיעקב מוכן כבר להמעמד ומצב דימות המשיח, שלכן: (א) „וישלח יעקב מלאכים לפניו אל עשו אחיו ארצה שעיר"[72], ששלח להודיעו ש„נגמר ונשלם . . בתכלית השלימות . . הבחי' ומדרגות . . כולם

---

63) ועפ"ז יומתק שהגילוי שי"ט כסלו הוא „ראש השנה לחסידות" הוא במכתב שתארין כתיבתו בט"ז כסלו (כנ"ל הערה 7).

64) אבל, לא באופן של מיעוט האור, אלא אדרבה, שהולך ומוסיף בהתגלות העצם, כמודגש בהוספה במנין (שמורה על הגילוי) מט"ו לט"ז (כנ"ל ס"ה).

וי"ל, שענין זה מודגש ביותר במספר י"ט (י"ט כסלו), שרומז על המילוי* דשם הוי', שמילוי הוא גילוי ההעלם (תו"א בראשית ו, ד), היינו, שהעצם בא בהתגלות**.

ועפ"ז יומתק של"ג בעומר, מ"ת דנסתר דתורה (המשך תרס"ו ע' ריט. ועוד), חל ביום י"ז בחודש – כי, מ"ת דנסתר דתורה הוא באופן שהעצם נשאר בהעלם, שאינו חודר ומתגלה בהמקבל, ולכן קביעותו ביום י"ח, „חי", בדוגמת עצם החיות (חי בעצם) שאינו בא בגילוי, משא"כ מ"ת דתורת החסידות שמבארת נסתר דתורה באופן של הבנה והשגה, שהעצם בא באופן של התגלות, קביעותו ביום י"ט, המילוי דשם הוי', גילוי ההעלם, כנ"ל. ועצ"ע. ואכ"מ.

65) כידוע שהגאולה היתה ביום ג' (י"ט) לפנות ערב, ונמשכה בליל ד' (כ'). – ולכן נקבע הזמן העיקרי של ההתוועדות די"ט כסלו בלילה שבין י"ט לכ' (ראה סה"ש תשמ"ח ח"א ע' 155. וש"נ).

---

*) מילוי אלפין – (י)וד (ה)א (ו)או (ה)א – בגימטריא י"ט.

**) ועפ"ז י"ל ש„י"ט" ו„כסלו" ענינם אחד – כיון שגם „כסלו" (החיבור ד„כס" ו„לו") מורה על גילוי ההעלם, התגלות העצם (כנ"ל ס"ח).

66) ב"ר פ"ד, ו. פרש"י בראשית א, ז.

67) קידושין מ, א. וראה אוה"ת בראשית לג, ב. ועוד.

68) „כתר" דייקא – ששייך להקביעות בימי החודש בכ"ף כסלו, כ"ף ר"ת כתר, ועשרים בגימטריא כתר (לקו"ת שה"ש לה, ג).

69) כתובות ה, א.

70) בראשית א, כה. שם, לא.

71) פרש"י ר"פ תולדות.

72) ריש פרשתנו.

נתבררו ונתקנו כו'"[73], והגיע הזמן לילך יחדיו להגאולה[74], "אבוא אל אדוני שעירה"[75], כמו "בימי המשיח, שנאמר[76] (בסיום וחותם ההפטרה דפרשת וישלח) ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשו והיתה לה' המלוכה"[77], (ב) "וישב יעקב", "ביקש יעקב לישב בשלוה"[78] – וישב בשלוה בפועל עד שקפץ עליו רוגזו של יוסף, ועוה"פ בשלוה בארץ מצרים (קל"א – קמ"ז לחייו), ועד דזמן קיום היעוד דה"שלוה" האמיתית שבימות המשיח, שאז יהי' שלימות הענין ד"פדה בשלום נפשי"[79], כפי שמבאר אדמו"ר האמצעי[80] שאמיתת ושלימות הענין ד"פדה בשלום נפשי" יהי' בימות המשיח (באופן נעלה יותר אפילו מכמו שהי' בזמן דוד ושלמה[81]).

והחילוק שבין מעמדו ומצבו של יעקב כשעוסק בעבודת הבירורים למעמדו ומצבו בגמר עבודת הבירורים (שמוכן לימות המשיח), הוא, ע"ד ובדוגמת החילוק בין מעמדה ומצבה של הלבנה כפי שמקבלת מהחמה למעמדה ומצבה כששניהם שוים:

יעקב נמשל ללבנה, "המאור הקטן"[26], ויעקב נקרא קטן, "מי יקום יעקב כי קטן הוא"[82], ולכן "הקטן מונה לקטן"[83].

וע"פ הידוע שמיעוט הלבנה ("לכי ומעטי את עצמך"[84] להיות "מאור הקטן") הוא מפני שבירת הכלים דתוהו שנפלו ניצוצות הקדושה למטה, ולכן נעשית הירידה דספירת המלכות (לבנה) להיות בבחי' מקבל, לירד לבי"ע כדי לברר הניצוצות דתוהו – נמצא, שמעמדה ומצבה של הלבנה שצריכה לקבל מהחמה הוא לצורך עבודת הבירורים, אבל בגמר עבודת הבירורים, לא תהי' הלבנה בבחי' מקבל, אלא יהי' אור הלבנה כאור החמה, "שני המאורות הגדולים"[85].

---

73) תו"א ריש פרשתנו. ובארוכה תו"ח שם. ובכ"מ.

74) וי"ל שזהו א' הטעמים ששלח "מלאכים ממש" (פרש"י ריש פרשתנו), מבלי להתחשב בכבודם של המלאכים (שלא להטריחם), ועוד ועיקר, מבלי להתחשב בכך שבשעה שהולכים בשליחותו (של יעקב) אינם יכולים למלא שליחותו של הקב"ה (כיון ש"אין מלאך אחד עושה שתי שליחויות" (פרש"י וירא יח, ב)) – מפני גודל החשיבות שבשליחות זו בנוגע להגאולה, שהיא תכלית השלימות דכל הבריאה כולה (כולל גם בריאת המלאכים).

75) פרשתנו לג, יד.

76) עובדי' בסופו.

77) פרש"י פרשתנו שם.

78) רש"י ר"פ וישב.

79) ומודגש ביותר ביום השלישי דפרשת וישב – כיון שהפסוק "פדה בשלום נפשי" הוא בשיעור תהלים דיום השלישי כפי שנחלק לימי השבוע (כנ"ל ס"א). ולהעיר, ש"שלישי" הו"ע השלום, כיון שעל ידו נעשה החיבור והיחוד דעליון ותחתון (כנ"ל ס"ר-ט).

80) ד"ה פדה בשלום נפשי בשערי תשובה (ח"א פי"א – נה, ד). – ויש לומר, שהביאור ב"שערי תשובה" רומז על השייכות דימות המשיח לעבודת התשובה, "הבטיחה תורה שסוף ישראל לעשות תשובה . . ומיד הן נגאלין" (רמב"ם הל' תשובה פ"ז ה"ה), ו"משיח אתא לאתבא צדיקייא בתיובתא" (ראה זח"ג קנג, ב), כי, עבודת התשובה עיקרה מצד עבודתם של ישראל (לבנה), ובזה מודגש יותר הענין ד"ישראל וקוב"ה כולא חד" ("והי' אור הלבנה כאור החמה"), ע"ד האמור לעיל (ס"ז) במעלת חודש השלישי דחדשי החורף לגבי חודש השלישי דחדשי הקיץ.

81) וי"ל, שבזמן דוד ושלמה, דור הי"ד והט"ו שבו נתמלא דיסקוס של לבנה (שמו"ר שבהערה 2), מודגש בעיקר מילוי ושלימות אור הלבנה שמקבלת מהחמה, ובימות המשיח תהי' שלימות הלבנה כמו החמה, ששניהם שוים.

82) עמוס ז, ב-ה. וראה חולין ס, ב.

83) ב"ר שבהערה 12.

84) חולין שם.

85) ראה גם סה"מ פר"ת ע' קסז.

ויש לומר, שענין זה מרומז גם בתוכן פרשת וישלח – „וישלח יעקב מלאכים לפניו אל עשו אחיו" – שיעקב ששרשו מעולם התיקון, שלח מלאכים לפניו ממש, לבחי' שלמעלה ממנו במדרגה, אל עשו אחיו לשרשו בעולם התוהו (כיון שע"פ שייכותו ליעקב ה"ז עשו שנתברר וחזר לשרשו בבחי' המקיפים דתוהו), „כדי להמשיך בחי' המקיפים דתהו אליו למטה בתיקון שהוא בחי' האור פנימי, ויאיר המקיף בפנימי ויתייחדו יחד"[73], וזהו גם תוכן הענין דחיבור ויחוד לבנה וחמה (יעקב ועשו[86], אור פנימי ואור מקיף, ממכ"ע וסוכ"ע), ועד שהלבנה אינה מקבלת מהחמה (כיון שכבר נגמר ונשלם בירור הניצוצות דתוהו, שלצורך זה הי' מיעוט הלבנה להיות בבחי' מקבל, כנ"ל), אלא אור הלבנה נעשה כאור החמה, ששניהם שוים[87].

יא. וכל זה מודגש ביותר בדורנו זה:

ובהקדמה – שאף שמצד יעקב נגמרו ונשלמו כל עניני הבירורים וכבר אז (כשושלח יעקב) היתה יכולה וצריכה להיות הגאולה [שלכן שלח מלאכים לעשו להודיע שהגיע הזמן ד„ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשו", ו„ביקש לישב בשלוה" (כנ"ל ס"י)]. מ"מ, לא בא ענין זה בפועל מצד (וב)העולם.

אבל, לאחרי „מעשינו ועבודתינו" דכל בנ"י במשך כל הדורות, כולל ובמיוחד לאחרי גילוי תורת החסידות בי"ט כסלו, שאז התחיל עיקר הענין ד„יפוצו מעיינותיך חוצה"[88], ומוסיף והולך ע"י רבותינו נשיאינו מדור לדור, עד לכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, שעל ידו הופצו המעיינות חוצה בכל קצוי תבל – כבר נגמרו ונשלמו כל הענינים גם מצד (וב)העולם, כפי שהודיע והכריז שכבר נשלמו כל עניני העבודה, גם „צחצוח הכפתורים", והכל מוכן לביאת המשיח.

ומזה מובן שהמשך העבודה שלאח"ז (כל זמן שמשיח צדקנו מתעכב מאיזו סיבה (בלתי ידועה ומובנת כלל)) אינו „עבודת הבירורים" (שהרי כבר נסתיימה ונשלמה עבודת הבירורים)[89], אלא, עבודה מיוחדת להביא ההתגלות בפועל בעולם.

יב. ויש לומר, שהמעלה המיוחדת בדורנו זה מרומזת בהפטרה דפרשת וישלח – „והי'[90] בית יעקב אש ובית יוסף להבה ובית עשו לקש גו' וירשו הנגב את הר עשו גו' וגלות גו' עד צרפת גו' ירשו את ערי הנגב ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשו":

מהחידושים של (יוסף וההמשך ד)„בית יוסף" שבדורנו (כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, ששמו הראשון יוסף), לגבי הדורות שלפנ"ז עד לדורו של רבינו הזקן („בית יעקב"[91]) – שעל ידו נעשה הפצת

---

86) „הגדול מונה לגדול והקטן מונה לקטן" (ב"ר שם).

87) ולהעיר, שבחלק הפרשה השייך ליום רביעי דפ' וישב – כ"ף כסלו – מדובר אודות לידת זרח ופרץ, שהם בדוגמת חמה ולבנה: „זרח על שם החמה שהיא זורחת תמיד, ופרץ על שם הלבנה הנפרצת לעתים ונבנית לעתים . . והיו תאומים כי הלבנה מותאמת בחמה כו'" (רמב"ן וישב לח, כט). וראה לקמן הערה 97.

88) ראה ס' השיחות תורת שלום ס"ע 112 ואילך.

89) במכ"ש וק"ו מאופן עבודתו של יעקב לאחרי שחשב שעשו נתברר כבר, גם לאחרי ששבו המלאכים ואמרו שלא נתברר עדיין כלל – שלא עסק ב„עבודת הבירורים" (לברר את עשו), אלא עסק ב„העלאת מ"נ להמשיך מ"ד דמקיף דתהו" ע"י המנחה (תו"א פרשתנו כד, רע"ד).

90) עובדי' א, יח ואילך.

91) להעיר מהשייכות המיוחדת דרבינו הזקן ליעקב (ראה בארוכה מעייני הישועה (קה"ת תשמ"ח) ע' 101 ואילך).

המעיינות חוצה בכל קצוי תבל ממש, עד לחוצה שאין חוצה ממנו, כמדינת צרפת, אשר, בזמנו של רבינו הזקן (וכן בזמנם של רבותינו נשיאינו שלאח"ז) לא הי' גילוי בקביעות כ"כ הפצת תורת החסידות במדינת צרפת, להיותה תחתון למטה (ועד כדי כך שרבינו הזקן חשש לנצחונה של צרפת כו'[92]), ודוקא בדורנו זה, ע"י „בית יוסף", נעשה גילוי והפצת המעיינות גם במדינת צרפת[93], ביסוד שם ישיבת „תומכי תמימים" ע"ד כבליובאַוויטש, ולכן, הגיע בפועל הזמן ש„ירשו את ערי הנגב", „ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשו".

ויש להוסיף ולהעיר ע"ד הרמז:

„צרפת" בגימטריא שבע מאות ושבעים (770), השלימות דמספר שבע, כפי שכל א' כלול מעשר (שבעים), וכפי שכל א' כלול ממאה (שבע מאות), ושניהם יחד (שבע מאות ושבעים), וי"ל שבזה מרומז שבהבירור דמדינת צרפת, נגמר ונשלם בירור העולם שנברא בשבעת ימי הבנין בכל הפרטים ופרטי פרטים.

ולהעיר, שהבירור ד„צרפת" שמספרו „770" נעשה ע"י (ה„להבה" שמאירה מ„בית יוסף", ועד לבית יוסף כפשוטו, הבית שבו בחר ועד שקנהו ובו חי כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו בעשר שנים האחרונות בחיים חיותו בעלמא דין, ומשם הולכת ונמשכת („מוסיף והולך") העבודה ד„בית יוסף" – שמספרו (מספר הבית כפשוטו) „770"[94].

ובעומק יותר – „צרפת" אותיות „פרצת", שבזה מרומז שגילוי והפצת המעיינות הוא בצרפת – פריצת כל הגדרים, ולא רק באופן שמצד פריצת כל הגדרים דהמעיינות באים הם גם בתחתון שאין תחתון למטה ממנו, אלא יתירה מזה, שענין זה הוא גם מצד התחתון, כמודגש בכך ש„צרפת" אותיות „פרצת"[95], וע"ז נעשה „פרצת"[96] עליך פרץ"[97], „זה משיח, שנאמר[98] עלה הפורץ לפניהם"[99].

יג. ובדורנו זה גופא ניתוסף עוד יותר בכהנ"ל כש„קיימא סיהרא באשלמותא" דחודש כסלו בשנה זו:

ידוע ומפורסם הר"ת דשנה זו – „הי' תהא שנת נפלאות בה", „בכל (מכל כל)"[100], היינו, שהשנה עצמה וכל הענינים שבה הם באופן של „נפלאות", „פלא" שלמעלה מנס[101], ו„פלאות" לשון רבים, ועד ל„נפלאות", נו"ן פלאות[102], ולכל לראש והוא העיקר – „כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות"[103]

92) ראה ספר התולדות אדה"ז (קה"ת תשל"ו) ע' רנט (בהוצאת תשמ"ו – ח"ד ע' 1025) ואילך. וש"נ.

93) ראה גם סה"ש תשמ"ט ח"ב ע' 570 ואילך.

94) ראה סה"ש תשנ"ב ח"ב ע' 472 (לקמן ע' 406) ואילך.

95) ובסגנון דלעיל – שהמקבל מתאחד עם המשפיע להיות כמותו, ע"ד „והי' אור הלבנה כאור החמה" (וראה לקמן הערה 97).

96) וישב לח, כט.

97) „פרץ על שם הלבנה הנפרצת לעתים ונבנית לעתים" (כנ"ל הערה 87). – וי"ל ש„נפרצת" (פירצה, מיעוט הלבנה) הוא גם מלשון פריצה, שבזה מרומז שבמיעוט הלבנה (בחציו השני של החודש) נכלל גם פריצת גדר הלבנה שמקבלת מן החמה להיות כמו החמה.

98) מיכה ב, יג.

99) אגדת בראשית ספס"ג. וראה ב"ר ספפ"ה ובפרש"י.

100) נוסח ברכת המזון. וראה ב"ב טז, סע"ב ואילך.

101) ראה לקו"ש חט"ו ע' 368 הערה 16. וש"נ.

102) זח"א רסא, ב.

103) מיכה ז, טו.

(„נפלאות" גם לגבי יצי"מ[104]).

ובשנה זו עצמה כבר „קיימא סיהרא באשלמותא" דחודש השלישי (שלימות של ג' חדשים, „בתלת זימני הוי חזקה"[105]), ועומדים בסמיכות ליום השלישי בחודש השלישי, מתן תורה דתורת החסידות[106], התחלת הגילוי דתורתו של משיח, שאז יהיו הנישואין דהקב"ה וכנס"י באופן ש„והי' אור הלבנה כאור החמה".

[ולהעיר, שענין זה מודגש גם בכך ששנה זו היא שנה שלימה, שחשון וכסלו שניהם שלמים (ג' חדשים שלמים בהמשך אחד), ושנה תמימה (תמימות יתירה[107]), שניתוסף בה חודש העיבור[108] – דיש לומר, שבשנה שלימה (שלימות החדשים חשון וכסלו) מודגשת שלימות (חדשי) הלבנה (כפי שמקבלת מהחמה), ובשנה תמימה (הוספת חודש העיבור[109]) מודגשת שלימות הלבנה שנעשית כמו החמה, כיון שע"י חודש העיבור משתווית שנת הלבנה לשנת החמה, מעין ודוגמת „והי' אור הלבנה כאור החמה"].

ויש לקשר זה עם דרושי חתונה שאמרם כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו[110] (שנדפסו מחדש ובתוספת ביאור כו'[111]) – דרושים בתורת החסידות השייכים לחתונה – שבזה מודגשת ביותר השייכות לחתונה דכנס"י עם הקב"ה לימות המשיח, שאז יהי' עיקר ושלימות הגילוי ד„תורה חדשה מאתי תצא".

ומזה מובן שבימינו אלה ממש צריכים רק לפתוח את העיניים ולראות את המציאות בפועל ממש[112] – היינו שיושבים יחד עם הקב"ה („ישראל

---

104) ראה אוה"ת נ"ך עה"פ (ע' תפז). וש"נ.

105) ב"מ קו, ריש ע"ב. וש"נ.

106) ובשנה זו מלאו תשעים שנה להכרזה שי"ט כסלו הוא ראש השנה לתורת החסידות (ט"ז כסלו תרס"ב – תשנ"ב), שמאז ניתוסף „שטורעם" מיוחד בהפצת המעיינות חוצה ע"י „חיילי בית דוד" שלוחמים „מלחמת בית דוד" ומנצחים את אלה „אשר חרפו עקבות משיחך" (כדברי כ"ק אדנ"ע בהשיחה הידועה) – כפי שכבר נעשה בשלימות בסיומה של שנת הפ"ט שמסיימים מזמור פ"ט (בגימט' פדה) בתהלים באופן ד„ברוך ה' לעולם אמן ואמן", ועתה נמצאים בשנת הצדי"ק, הקשורה עם ביאת משיח צדקנו ובנין ביהמ"ק השלישי, כסיום וחותם מזמור צדי"ק בפסוק „ויהי נועם גו' ומעשה ידינו כוננהו", שקאי על השראת השכינה בביהמ"ק השלישי (מדרש תהלים עה"פ), שזהו"ע הנישואין דהקב"ה וכנס"י, כדאיתא במדרש (שמו"ר שבהערה 55) בנוגע להמשכן, ושלימותו בביהמ"ק השלישי (וראה לקמן בשוה"ג להערה 110).

107) כולל גם השלימות ד„שבע שבתות תמימות תהיינה" כשהתחלת הספירה במוצאי שבת, תמימות כימי בראשית – שלימות משולשת (ראה סה"ש תשנ"ב ח"א ע' 12 ואילך. וש"נ).

108) ערכין לא, א – במשנה.

109) ובהדגשה יתירה בשייכות לי"ט כסלו, ראש השנה לתורת החסידות – שבו מתחילים ללמוד שיעורי התניא (כפי שנחלק לימי השנה) לפי החלוקה דשנה מעוברת.

110) בהתחונה ד„בית יוסף" בשנת תרפ"ט*.

111) ביום א' פ' וישב, טו"ב כסלו – נתן כ"ק אדמו"ר שליט"א לכל אחד ואחת שיחיו „קונטרס דרושי חתונה", בצירוף שתי שטרות של דולר לצדקה (המו"ל).

112) כלומר, לא זו בלבד שנשלמה העבודה וצריכים לפעול הגילוי בעולם (כנ"ל סי"א), אלא יתירה מזה, שישנו כבר בפועל ובגלוי, וצריכים רק לפתוח את העינים, כי מכבר „נתן לכם . . עינים לראות".

*) להעיר מהשייכות דשנת תרפ"ט ל„פרצת" – שהשלימות דהט' (שכל א' מהתשעה כלול מעשר) היא צ', די"ל שבזה מרומז שבשנת הצדי"ק נעשית שלימות הנישואין, שהו"ע הנישואין דכנס"י עם הקב"ה.

וקוב"ה כולא חד") ב„שולחן ערוך"[113] לסעודת הנישואין, הסעודה דלויתן ושור הבר ויין המשומר, שבסיומה „אומר לו (הקב"ה) לדוד (דוד מלכא משיחא) טול (כוס של ברכה) וברך, אומר להן, אני אברך ולי נאה לברך, שנאמר[114] כוס ישועות אשא ובשם ה' אקרא"[115].

יד. והמעשה הוא העיקר[116]:

בבואנו מערב שבת שבו קיימא סיהרא דחודש כסלו באשלמותא, והמשכו ביום הש"ק ומוצאי ש"ק (יום ראשון (שנקרא יום אחד, ש„הי' הקב"ה יחיד בעולמו"[117]), טו"ב כסלו), ג' ימים רצופים שיש בהם מעלה (קדושה) מיוחדת, והמשכם בח"י, ערב י"ט כסלו, ועאכו"כ בימי הגאולה י"ט וכ"ף כסלו, והמשכם בימים שלאח"ז עד לימי חנוכה – יש לערוך התוועדויות חסידותיות[118] („חסידישע פאַרבריינגע-נישן") בכל מקום ומקום, בכל מדינה, בכל עיר ובכל שכונה כו', ולא רק התוועדויות גדולות במקומות מרכזיים ועיקריים, אלא בכל מקום ומקום כפשוטו, כולל גם שבכל מקום פרטי תהי' ההתוועדות באופן של „עיקר" (ולא באופן שמקום פלוני הוא „עיקר", משפיע, ומקום פלוני הוא „טפל", מקבל), ולא זו בלבד שאין זה גורע בה„עיקר" שבמקום שני, אלא אדרבה, שעי"ז ניתוסף יותר בשאר המקומות, בבחינת „קנאת סופרים תרבה חכמה"[119], ועד שכולם נעשים בבחינת „עיקר", ועד ל„עיקר שבעיקר" – שאינו צריך לקבל השפעה ממקום מרכזי ועיקרי, כיון שנעשה בעצמו כמו המקום המרכזי והעיקרי, ע"ד ובדוגמת שלימות הלבנה שהיא (לא רק בבחי' מקבל, אלא) כמו החמה.

וכדאי ונכון שכאו"א יערוך התוועדות (ומה טוב – ג' התוועדויות[120], „בתלת זימני הוי חזקה") – עם עצמו (בכל עשר כחות נפשו[121]), עם בני ביתו, עם חבריו וידידיו וכיו"ב – כדי להדגיש עוד יותר שכאו"א הוא גם משפיע (ע"ד שלימות

---

113) ובפרט לאחרי שלימות העבודה בכל הדורות בקיום ה„שולחן-ערוך" (דה„בית יוסף") עם ה„מפה" שעל ה„שולחן ערוך" (הגהות הרמ"א על השו"ע דהב"י) – כידוע הרמז במ"ש „ובני ישראל יוצאים ביד רמה", שרומז על הרמ"א, שלאורו הולכים כל בנ"י* עד סוף כל הדורות, וע"ז יוצאים מן הגלות אל הגאולה.

114) תהלים קטז, יג.

115) פסחים קיט, ב.

116) אבות פ"א מי"ז.

117) ב"ר פ"ג, ח. פרש"י בראשית א, ה.

118) להעיר מפתגם בעל הגאולה ע"ד גודל הפעולה דהתוועדות חסידית יותר מפעולתו של מלאך מיכאל (אג"ק אדמו"ר מהוריי"צ ח"ג ע' תיג. וש"נ).

119) ב"ב כא, סע"א. כב, רע"א. וראה אוה"ת ויצא ריח, ב ואילך.

120) אחת בעצמו ושתים ע"י שלוחיו, או שמשתתף בעצמו בשלשתן כיון שנערכות בזמנים שונים – בליל י"ט כסלו, ביום י"ט כסלו, ובפרט קרוב לסיומו ובאופן שיומשך גם בליל כ' כסלו (כנ"ל הערה 65).

121) ראה „התמים" ח"ב ס"ע מה ואילך. לקו"ש ח"ב ע' 497 ואילך.

---

*) כולל גם אחינו בנ"י הספרדים – כפי שמצינו בנר חנוכה שגם הספרדים (שבדרך כלל נוהגים כהב"י) נוהגים כהרמ"א, וכן לאידך, שהאשכנזים נוהגים כהספרדים, כמודגש בפסק הרמ"א כדעת הרמב"ם ולא כדעת התוספות (ראה ט"ז או"ח ר"ס תרנא). – ולהעיר גם מהפטרת פרשת וישלח: „גלות גו' צרפת (אשכנז) וגלות ירושלים אשר בספרד ירשו את ערי הנגב", החיבור והאיחוד דאשכנזים וספרדים בבירור וירושת אדום, ששייך לתוכן הענין דהדלקת נרות חנוכה „על פתח ביתו מבחוץ", כדי להאיר את החושך („משתשקע החמה"), „עד דכליא רגלא דתרמודאי".

הלבנה שנעשית כמו החמה), וכמ"ש[122] (בשייכות להגאולה) „והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם".

ובהתוועדויות אלו יעוררו ויתעוררו[123] („איש את רעהו יעזורו"[124]) להוסיף בג' הקוין דתורה עבודה וגמ"ח, כדרשת חז"ל[125] על הפסוק „פדה בשלום נפשי", „כל העוסק בתורה ובגמילות חסדים ומתפלל עם הציבור מעלה אני עליו כאילו פדאני לי ולבני כו'", ועוד והוא העיקר, לא רק „כאילו פדאני לי ולבני", אלא „פדאני לי ולבני" בפועל ובגלוי.

ובפשטות – שתיכף ומיד ממש (בהמשכה של התוועדות זו, עוד לפני תפלת המנחה) מתקיימת בקשת יעקב (בשם ועבור ובשליחות כביכול דכאו"א מישראל) „לישב בשלוה" (שקורין במנחה) בפועל ובגלוי (כיון שכבר לפנ"ז נתקיים היעוד „ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשו והיתה לה' המלוכה"), ונתקיים „אך צדיקים גו' ישבו ישרים את פניך"[126], בביהמ"ק השלישי, ושם תערך ההתוועדות הגדולה דחנוכת ביהמ"ק השלישי במעמד כל בנ"י („כל יושבי' עלי'"[127]), עוד לפני ימי חנוכה, ובימי חנוכה יתוסף עוד יותר („מוסיף והולך") בשלימות הגאולה באופן ד„ילכו מחיל אל חיל יראה אל אלקים בציון"[128].

---

122) מלאכי בסופו.

123) ובלשון הרב הוא בעל הגאולה: „זה היום . . אשר בו . . יתעוררו אלפי לבבות בישראל לתשובה ועבודה שבלב כו'" (לקו"ד ח"א יט, ב).

124) ישעי' מא, ו.

125) ברכות ח, רע"א.

126) תהלים קמ, יד.

127) ערכין לב, סע"ב.

128) תהלים פד, ח.

שיחת מוצאי חג הגאולה י"ט-כ"ף כסלו ה'תשנ"ב

– ב„יחידות" כללית –

א. ענינו של חג הגאולה י"ט כסלו, „חג החגים"[1], מודגש בפסוק[2] „פדה בשלום נפשי" – כמובן מדברי בעל הגאולה במכתבו הידוע[3] „כשקריתי בס' תהלים בפסוק פדה בשלום נפשי . . יצאתי בשלום מה' שלום".

ובהקדמה – שנוסף על הפירוש בדברי בעל הגאולה ש„פדה בשלום נפשי" קאי על הגאולה שלו („כשקריתי . . פדה בשלום נפשי . . יצאתי בשלום"), ה"ז כולל גם הפירוש והתוכן ד„פדה בשלום נפשי" כפי שנאמר בקרא:

„פדה בשלום נפשי מקרב לי כי ברבים היו עמדי" – אמרו דוד המלך על הנצחון במלחמותיו בזכות הרבים שהיו בעזרתו להתפלל עליו[4], ועד שאפילו אנשי אבשלום היו מתפללין לנצחונו של דוד[5].

ובזה נכלל גם (והוא העיקר) „פדה בשלום נפשי" דדוד מלכא משיחא – הנצחון ד„מלך מבית דוד" („מבית דוד ומזרע שלמה"[6]) ש„ילחם מלחמות ה'" („מלחמת בית דוד") עד ש„נצח"[7] – כפי שמבאר אדמו"ר האמצעי[8] שאמיתת ושלימות הענין ד„פדה בשלום נפשי" יהי' בימות המשיח (באופן נעלה יותר מכמו שהי' בימי דוד ושלמה).

ונוסף על הפירוש הפשוט בפסוק ישנו גם הפירוש בדברי חז"ל[9]: „אמר הקב"ה[10] כל העוסק בתורה ובגמילות חסדים ומתפלל עם הציבור מעלה אני עליו כאילו פדאני לי ולבני[11] מבין אומות העולם" – שקאי על פדיית השכינה ובנ"י שנמצאים יחד בגלות ונגאלים יחד[12].

ויש להוסיף בפירוש המשך הכתוב „כי ברבים היו עמדי" – ש„ברבים" („מתפלל עם הציבור") מודגש יותר המעמד ומצב ד„עמדי", כמארז"ל[13] „אכל בי' עשרה שכינתא שריא" [„אף שאינם מדברים בדברי תורה"[14], ועאכו"כ כשעוסקים[15] בעניני תורה

---

1) מכתב כ"ק מו"ח אדמו"ר – נעתק בהקדמת „היום יום". אג"ק שלו ח"ז ע' ל'. ועוד. וראה לקו"ש ח"ה ע' 436 ואילך.

2) תהלים נה, יט (וראה לקמן הערה 25 והערה 36).

3) „היום יום" י"ט כסלו. אג"ק שלו סל"ח. וש"נ.

4) פרש"י עה"פ. ועד"ז בפרש"י ברכות ח, רע"א.

5) ירושלמי סוטה פ"א סוף ה"ח.

6) סהמ"צ להרמב"ם מל"ת שסב. פיהמ"ש סנהדרין ר"פ חלק ביסוד הי"ב. אגרת תימן.

7) רמב"ם הל' מלכים ספי"א.

8) שערי תשובה ח"א ד"ה פדה בשלום פי"א (נה, ד).

9) ברכות שבהערה 4.

10) ויש לתוך הפירוש בדברי חז"ל עם הפירוש הפשוט בפסוק שאמרו דוד המלך* – ש„דוד אמרו . . ע"ש שהשכינה אמרה פדה בשלום נפשי, עם מקרב לי, מלשון קרובים, דהיינו בני" (חדא"ג מהרש"א לברכות שם).

11) להעיר ממצות „פדיון הבן" („פדה . . בני") – שהקב"ה צריך לפדות ופודה את כל אחד ואחת מבנ"י („בני בכורי ישראל"), ובאופן ש„אבי הבן מברך שתים" (סוף פסחים), כמבואר בארוכה במק"א פרטי הענינים שבזה (לקו"ש חי"א ע' 42 ואילך).

12) ראה מגילה כט, א: „בכל מקום שגלו ישראל שכינה עמהם . . ואף כשהן עתידים להגאל שכינה עמהם".

13) סנהדרין לט, א.

14) תניא אגה"ק סכ"ג.

15) כהתחלת המאמר: „כל העוסק בתורה כו'".

*) ועפ"ז י"ל שפירוש חז"ל הוא (לא רק ע"ד הדרוש, אלא) גם ע"ד הפשט.

ומצוותי'[16], „עשרה שיושבים ועוסקים בתורה[17] שכינה שרוי' ביניהם"[18], ובמילא, מודגש יותר הענין ד„פדאני לי ולבני", שפדיית השכינה היא יחד עם פדיית בנ"י, עם „מקרב לי", הקרובים לי, שנמצאים „עמדי".

ב. ובביאור השייכות דכל הפירושים (גאולת רבינו הזקן, הגאולה דדוד המלך ודוד מלכא משיחא, וגאולת השכינה עם בנ"י) – יש לומר:

תוכנה של גאולת רבינו הזקן בי"ט כסלו היא הפצת המעיינות חוצה, כידוע[19] שעיקר הענין ד„יפוצו מעינותיך חוצה" התחיל לאחרי פטרבורג. וכיון שע"י הפצת המעיינות חוצה אתי מר דא מלכא משיחא[20], נמצא, שגאולת רבינו הזקן („כשקריתי . . פדה בשלום נפשי . . יצאתי בשלום") קשורה עם ה„פדה בשלום נפשי" דדוד מלכא משיחא, ובמילא גם עם ה„פדה בשלום נפשי" דהקב"ה ובנ"י, „פדאני לי ולבני מבין אומות העולם".

ובעומק יותר – שיפוצו מעינותיך חוצה הוא התוכן דביאת המשיח וגאולת השכינה ובנ"י, כי, התוכן דהפצת המעיינות חוצה הוא שמתגלה בעולם ידיעת אלקות, וככל שהולך וניתוסף יותר בהתגלות ידיעת אלקות בעולם, הולכים ומתקרבים יותר ל„אותו הזמן (ימות המשיח) . . (ש)לא יהי' עסק כל העולם אלא לדעת את ה' בלבד . . כמ"ש[21] כי מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים"[22], שלא זו בלבד שהעולם לא יסתיר על אלקות (גלות השכינה), אלא אדרבה, שהעולם יהי' מכוסה לגמרי ב„דעה את ה'" (תכלית השלימות דגאולת השכינה), ועאכו"כ בנ"י, ש„יהיו חכמים גדולים ויודעים דברים הסתומים וישיגו דעת בוראם כפי כח האדם"[22] (תכלית השלימות בהקירוב דישראל להקב"ה, „מקרב לי . . היו עמדי").

ג. ויש לומר, שביאת משיח צדקנו ע"ז ש„יפוצו מעינותיך חוצה" מרומזת בהמשך הפסוק (שהסיבה לכך ש„פדה בשלום נפשי", ביאת דוד מלכא משיחא, היא) „כי (מפני ש)ברבים היו עמדי":

„ברבים" – פירושו שישראל (לא נתקבצו ונתאחדו עדיין להיות לאחדים כאחד, מציאות אחת, אלא) הם במעמד ומצב של „רבים", „מפוזר ומפורד בין העמים"[23] (אע"פ שגם אז ה"ה „עם[23] אחד"[24]).

ואעפ"כ „היו עמדי" – שכל אחד מה„רבים" היו „עמדי" – עם דוד מלכא משיחא ועם הקב"ה, מצד בחי'

---

16) וכל ישראל בחזקת כשרות – שכאו"א מישראל, אנשים נשים וטף, עוסק תמיד בעניני תומ"צ, במעשה ובדיבור, ועאכו"כ במחשבה, שבה אין הגבלות שמבחוץ.

17) כולל גם „עסק (התורה ו)המצוות* בעשרה דוקא" (אגה"ק שם (בתחלתה). וראה לקו"ש ח"ה ע' 423 הערה 11. ע' 428 הערה 14).

18) אבות פ"ג מ"ו.

19) סה"ש תורת שלום ס"ע 112 ואילך.

20) אגה"ק דהבעש"ט – נדפסה בכתר שם טוב בתחלתו. ובכ"מ.

---

*) ובפרט גמילות חסדים שהיא כללות כל המצוות (ראה תניא פל"ז. ובכ"מ).

21) ישעי' יא, ט.

22) רמב"ם בסיום וחותם ספרו משנה תורה.

23) לשון הכתוב – אסתר ג, ח.

24) ובפרט ע"י קיום מצות אהבת ישראל, כמ"ש רבינו הזקן בסידורו „נכון לומר קודם התפלה הריני מקבל עלי מצות עשה של ואהבת לרעך כמוך" (וראה לקו"ש חכ"ה ע' 374. וש"נ).

היחידה[25] שבנפשו, שהיא ניצוץ מנשמתו של דוד מלכא משיחא, בחי' יחידה הכללית[26], שענינה „יחידה ליחדך"[27], שקשורה ומיוחדת[28] עם הקב"ה, „יחידו של עולם", באופן ש„ישראל (ע"י אורייתא) וקוב"ה כולא חד"[29].

ולא עוד אלא שממשיכים ומגלים אחדותו של הקב"ה בעולם („ברבים" כפשוטו, רשות הרבים) - ע"י העסק בלימוד והפצת התורה, ובפרט פנימיות התורה כפי שנתבארה בתורת החסידות, בחי' היחידה שבתורה[30], שבה מתגלה ומאיר ה„אור" שבתורה, כמודגש בלשון „אוריית" („ישראל אורייתא וקוב"ה כולא חד"), „אור ייתא"[31], שה„אור" עצמו (לא רק גילוי והתפשטות ממנו) בא ומתגלה בכל מקום, ולא רק בלשון הקודש, אלא גם בלשון תרגום, „ייתא", שהוא הממוצע בין לשון הקודש לשבעים לשון וממנו נמשך ונשפע בכל שבעים לשון[32] - שזהו תוכן הענין דהפצת המעיינות חוצה.

וכיון ש„ברבים היו עמדי", שגם בהיותם במעמד ומצב ד„מפוזר ומפורד בין העמים" („ברבים") יש בהם בחי' היחידה (הן בחי' היחידה שבנפשם והן בחי' היחידה שבתורה) הקשורה עם יחידו של עולם („עמדי"), ועל ידה מגלים אחדותו של הקב"ה בעולם („ברבים . . עמדי") - נעשה הענין ד„פדה בשלום נפשי", גאולה האמיתית והשלימה („פדאני לי ולבני מבין אומות העולם") ע"י משיח צדקנו.

ד. והדגשה מיוחדת בהענין ד„פדה בשלום נפשי" - בי"ט כסלו דשנה זו:

לכל לראש - מצד הקביעות די"ט כסלו בימי השבוע כהקביעות די"ט כסלו בפעם הראשונה (בשנת תקנ"ט), ביום השלישי שהוכפל בו כי טוב[33] (והמשכו בכ"ף כסלו[34] ביום הרביעי שבו ניתלו המאורות[35]) - שבשיעור תהלים (כפי שנחלק לימי השבוע) דיום השלישי אומרים הפסוק „פדה בשלום נפשי", כמודגש בדברי בעל הגאולה „כשקריתי בס' תהלים בפסוק פדה בשלום נפשי . . יצאתי בשלום מה' שלום".

ויש להוסיף, ששייכותו של הפסוק „פדה בשלום נפשי" לי"ט-כ"ף כסלו היא גם מצד ימי החודש[36], כי, בחלוקה דספר תהלים לימי החודש שייך פסוק זה לשיעור דיום יו"ד בחודש, והשלימות דיו"ד (יו"ד במילואו) היא כ"ף (י' ו' ד' בגימטריא עשרים), ב"פ עשר, „עשר אעשרנו לך"[37], שמורה על בחי' הכתר[38] (כ' ר"ת כתר, ועשרים בגימטריא כתר[39]), שקשור עם ענין המלכות (כידוע שיופי

---

25) להעיר, שפסוק זה הוא במזמור נ"ה - אותיות „הן", שרומז על בחי' היחידה ועד לעצם הנשמה שלמעלה גם מיחידה (ראה סה"ש תשנ"ב ח"א ע' 128 (לעיל ע' 1־80). וש"נ).

26) רמ"ז לזח"ב מ, ב. ולזח"ג רס, ב. ועוד.

27) נוסח הושענות ליום ג' דחגה"ס.

28) ראה לקו"ת פ' ראה כה, א. כז, א.

29) ראה זח"ג עג, א.

30) ראה בארוכה קונטרס ענינה של תורת החסידות.

31) סה"ש תש"ד ריש ע' 116.

32) ראה תו"א משפטים עז, ג ואילך.

33) פרש"י בראשית א, ז (מב"ר פ"ד, ו).

34) ראה לקו"ד ח"א כט, א. לז, ב. ח"ד תשנ, ב.

35) פרש"י בראשית א, יד.

36) להעיר שהפסוק „פדה בשלום נפשי" הוא פסוק י"ט - ועפ"ז יומתק הדיוק של בעל הגאולה בהדגשת חלוקת הפסוקים: „כשקריתי . . בפסוק פדה בשלום נפשי, קודם שהתחלתי פסוק שלאחריו, יצאתי בשלום כו'".

37) ויצא כח, כב.

38) תו"א ויצא כב, ד. ובכ"מ.

39) לקו"ת שה"ש לה, ג. ובכ"מ.

המלך, „מלך ביפיו תחזינה עיניך"[40], תלוי בכתר המלכות) – שלימות המלכות בית דוד ע"י דוד מלכא משיחא, ושלימות מלכותו של הקב"ה בעולם, כמ"ש[41] „והיתה לה' המלוכה".

ועוד ועיקר – המעלה המיוחדת די"ט כסלו בשנה זו גם לגבי השנים שבהם חל י"ט כסלו ביום השלישי בשבוע, כבפעם הראשונה – שי"ט כסלו בשנה זו הוא לאחרי השלימות דשנת הפ"ט, בגימטריא „פדה", שכבר נשלמה הפדי' מכל הענינים שמונעים ומעכבים ביאת דוד מלכא משיחא, „אשר חרפו עקבות משיחך", כסיום וחותם מזמור פד"ה-פ"ט בתהלים, ונמצאים כבר בשנת הצד"ק, הקשורה עם הגאולה השלישית וביהמ"ק השלישי[42], באופן ד„ויהי נועם גו' ומעשה ידינו כוננהו", כסיום וחותם מזמור צד"ק בתהלים[43], שבו מתחיל שיעור תהלים דיום י"ט בחודש, י"ט כסלו.

ה. ויש להוסיף בהמעלה המיוחדת די"ט כסלו בשנה זו מצד מעלת השנה כולה:

שנה זו היא שנה שלימה, שחשון וכסלו שניהם שלמים, וגם שנה תמימה, שנוסף בה חודש העיבור[44], ובצירוף שניהם יחד נעשה מספר ימי' שפ"ה, מספר ימים הכי גדול ושלם – ריבוי ושלימות המספר בענינים הקשורים עם בנ"י ועם תומ"צ, שהוא לא רק ריבוי ושלימות בכמות, אלא גם ריבוי ושלימות באיכות, ואדרבה, העיקר הוא הריבוי והשלימות באיכות, וממנו נשפע גם הריבוי והשלימות בכמות[45].

ומזה מובן שכל הענינים דשנה זו הם באופן של שלימות ותמימות, כולל ובמיוחד בנוגע לי"ט כסלו, שהענין ד„פדה בשלום נפשי" (שלום גם מלשון שלימות[46]) הוא בתכלית השלימות.

זאת ועוד:

ידוע הר"ת דמספר השנה (כפי שנקבע ע"י בנ"י) – „הי' תהא שנת נפלאות (בה) בכל" [בכל הענינים, מתחיל ובמיוחד בענין הגאולה, שנת גאולה תהי' לארץ[47], ושנת גאולה תהי' לכאו"א מישראל], שרומז גם על השלימות דברכות האבות[48] „בכל מכל כל"[49] (כמ"ש בברכת המזון), בגימטריא „קבץ"[50].

ובזה מודגש תוכן הענין ד„פדה בשלום נפשי כי ברבים היו עמדי" – שהקב"ה מקבץ[51] את כל בנ"י מכל מקומות פזוריהם („מפוזר ומפורד בין העמים", „ברבים"), כמ"ש[52] „ואתם תלוקטו לאחד אחד בני ישראל", ומביא את כולם יחד,

40) ישעי' לג, יז.

41) עובדי' א, כא – סיום וחותם הפטרת פרשת וישלח, שממנה (בשנה זו) מתברך חג הגאולה י"ט-כ"ף כסלו.

42) ובהדגשה יתירה כשי"ט כסלו (דשנת הצד"ק) חל ביום השלישי – „ביום השלישי יקימנו ונחי' לפניו" (הושע ו, ב ובמפרשים).

43) ראה מדרש תהלים עה"פ.

44) ערכין לא, א – במשנה.

45) ראה גם לקו"ש חי"ז ע' 48. ועוד.

46) ראה לקו"ת פ' ראה ל, רע"ג. ובכ"מ.

47) ע"פ ל' הכ' – בהר כה, כד.

48) שכל ענייהם באים באופן של ירושה לכל אחד ואחת מישראל (מבלי הבט על מעמדו ומצבו), ועאכו"כ בצירוף כמה מישראל וכולם יחד, מצד התאחדותם ע"י קיום מצות אהבת ישראל (כנ"ל הערה 24).

49) נוסח ברכת המזון. וראה ב"ב טז, סע"ב ואילך.

50) ראה חי' חת"ס לב"ב שם.

51) להעיר, שי"ט כסלו השתא הוא י"ט כסלו הקצ"ג (תקנ"ט – תשנ"ב), בגימטריא „אקבץ".

52) ישעי' כז, יב.

כמציאות אחת („קהל"), למקום אחד, ל„ארץ אשר גו' עיני ה' אלקיך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה"[53], לירושלים עיר הקודש, להר הקודש, לבית המקדש ולקדש הקדשים, שבו נמצאת ה„אבן שתי"", ש„ממנה הושתת העולם"[54], נקודת האחדות דכל העולם עם יחידו של עולם.

ונוסף לזה, ישנם עוד כו"כ מעלות בשנה זו, וכפי שכאו"א יודע ורואה בעצמו מכו"כ מאורעות שהי' לו כבר חלק בהם במשך השנה, ומתכונן להמשיך ולהוסיף ביתר שאת וביתר עוז, כבכל ענייני תורה וקדושה ש„מעלין בקודש"[55], „ילכו מחיל אל חיל" עד ש„יראה אל אלקים בציון"[56], כפי שכאו"א מישראל מבקש מהקב"ה ומקוה ובטוח („אחכה לו בכל יום שיבוא"[57]) שהקב"ה ימלא משאלות לבבו, ועאכו"כ כשמבקש ביחד עם כמה מישראל, עשרה מישראל („ברבים היו עמדי"), בודאי שהקב"ה ממלא משאלות לבבם, ופודה אותם („פדה בשלום נפשי") מן הגלות אל הגאולה האמיתית והשלימה.

ו. ויה"ר שכאו"א מאתנו, בתוך כלל ישראל, יקבל החלטה טובה להוסיף עוד יותר בתורה עבודה וגמ"ח („העוסק בתורה ובגמילות חסדים ומתפלל עם הציבור"), הוספה גם לגבי ההוספה שקיבל על עצמו במשך יום זה, ומוסיף והולך מיום ליום.

וכמודגש ביותר בהיו"ט שבסיום וחותם חודש כסלו (לאחרי ובהמשך לי"ט-כ"ף כסלו) – ימי חנוכה[58] – ש„יום ראשון מדליק אחת מכאן ואילך מוסיף והולך"[59] [כההנהגה ד„מהדרין מן המהדרין"[59] בזמן הש"ס, שבדורותינו אלו, ובפרט בדורנו זה, נעשית „מנהג פשוט" אצל כאו"א מישראל[60]], שמיום ליום הולך וניתוסף בכל ענייני „נר מצוה ותורה אור"[61], ולא רק בביתו של יהודי, אלא גם „על פתח ביתו מבחוץ"[59], ואדרבה, עיקר ההשפעה נמשכת ובאה בחוץ, כיון שהדלקת נר חנוכה היא מלכתחילה בשביל „פירסומי ניסא"[62].

ויש להתחיל בזה תיכף ומיד – ע"י הוספה בשליחות-מצוה לצדקה (כרגיל בכגון-דא), בהוספה על נתינת הצדקה שנתנו כבר במשך היום (כבכל יום, ובאופן של הוספה ביום זה), יום סגולה[63], כיון שבמצות הצדקה (ש„מקרבת את הגאולה"[64]) מודגש ביותר הענין ד„פדה בשלום נפשי"[65].

ז. ועוד והוא העיקר – שתיכף ומיד נעשה בפועל ממש „פדה בשלום נפשי גו' כי ברבים היו עמדי", שכאו"א מישראל

53) עקב יא, יב.
54) יומא נד, ב.
55) ברכות כח, א. וש"נ.
56) תהלים פד, ח.
57) נוסח עיקר הי"ב מי"ג העיקרים.

58) ובימים אלו מתחילה כבר ההכנה לעבודה דימי חנוכה, החל מלימוד הלכות חנוכה, הן בנוגע לעצמו והן בנוגע להזולת.
59) שבת כא, א.
60) רמ"א או"ח סתרע"א ס"ב.
61) משלי ו, כג.
62) פרש"י שבת שם.
63) ראה שו"ת מן השמים ס"ה.
64) ב"ב יו"ד, א. וראה תניא פל"ז.
65) ראה תניא אגה"ק ס"ד (בסופו). – וראה רשימות הצ"צ עה"פ (יהל אור ס"ע ר' ואילך) שיש מעלה יתירה בזכיות דגמ"ח לגבי שאר זכיות כיון שיש בהם ב' בחי' טוב, טוב לשמים וטוב לבריות*.

*) ושם, שזהו גם הפירוש ד„ברבים היו עמדי", „רבים לא נאמר אלא ברבים, בשביל רבים . . שהיטיב לרבים".

הוא „עמדי", עם דוד מלכא משיחא, ועם הקב"ה, „פדאני לי ולבני מבין אומות העולם".

ובפרט בימינו אלה – ימות המשיח – שבהם נמצאים עכשיו[66], וצריכים רק „לפתוח את העיניים", ואז רואים שנמצאת כבר הגאולה האמיתית והשלימה בפשטות, וכל בנ"י, „בנערינו ובזקנינו גו' בבניו ובבנותינו"[67], מוכנים בכל הפרטים ופרטי פרטים „לגשת ולהסב אל השולחן" („צוגיין און זעצן זיך צום טיש"), שולחן ערוך בכל מטעמים ובכל טוב, החל מעניני הגאולה, לויתן ושור הבר[68] ויין המשומר[69], ועוד ועיקר, „לדעת את ה'", „מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים".

ובפשטות – שתיכף ומיד ממש נעשה ההמשך דכל ענינים אלו בארצנו הקדושה, „ארו עם ענני שמיא"[70], ומוסיף והולך בארצנו הקדושה עצמה, „ילכו מחיל אל חיל יראה אל אלקים בציון", לירושלים עיר הקודש, להר הקודש, לבית המקדש השלישי, „מקדש אדנ-י כוננו ידיך"[71] (שברוחניות כבר „בנוי ומשוכלל"[72], וצריכים רק ש„יגלה ויבוא"[72] בפועל ובפשטות), ולקדש הקדשים (הפנימיות – „ציון" – דירושלים ודביהמ"ק), ושם – „ישבו[73] ישרים את פניך"[74] („יראה גו' את פני הוי' אלקיך"[75]), שמתקיימת בפועל בקשתו של יעקב (כאו"א מישראל[76]) „לישב בשלוה"[77].

והעיקר – ש„לא עיכבן כהרף עין"[78], ותיכף ומיד „כל אחד מראה באצבעו"[79] ואומר „הנה זה (המלך המשיח) בא"[80], ו„הנה אלקינו זה קוינו לו ויושיענו זה הוי' קוינו לו נגילה ונשמחה בישועתו"[81], ב"פ זה[82] („כפליים לתושי"[83]), תיכף ומיד ממש.

66) כמדובר כמ"פ ע"י נשיא דורנו, כ"ק מו"ח אדמו"ר, שלפני זמן רב כבר כלו כל הקיצין, ונסתיימו כל הענינים וההכנות, גם הכפתורים כו'.
67) בא יו"ד, ט.
68) ראה ב"ב עה, א. ויק"ר פי"ג, ג. ועוד.
69) ברכות לד, ב. ועוד.
70) דניאל ז, יג.
71) בשלח טו, יז.
72) פרש"י ותוס' סוכה מא, סע"א. ועוד.
73) תהלים קמ, יד.
74) שאומרים בסיום וחותם בכל תפלה – ג' פעמים בכל יום, „בתלת זימני הוי חזקה".
75) פ' ראה טז, טז.
76) ראה תניא אגה"ק ס"ז.
77) ריש פרשתנו (וישב) ובפרש"י.
78) מכילתא ופרש"י בא יב, מא. ועוד.
79) ראה תענית בסופה. שמו"ר ספכ"ג. פרש"י בשלח טו, ב.
80) שה"ש ב, ח ובשהש"ר עה"פ.
81) ישעי' כה, ט.
82) שמו"ר שם.
83) ראה שמו"ר רפמ"ו.

להביא את 770 הביתה!

כל מי שהיה ב-770 אי פעם, זוכר בודאי את שלל הקובצים והעלונים המחולקים בכל ליל שבת קודש

כעת ניתן להשיג את חלקם ברשת האינטרנט, אצלך בבית!

האתר מנוהל ע"י הרה"ת ר' יוסף-יצחק הלוי שגלוב

וכתובתו: http://www.moshiach.net/blind

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

מוקדש להתגלותו המיידית לעיני בשר של

כ"ק אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח שליט"א

למטה מעשרה טפחים ומתוך חיים נצחיים

ויגאלנו ויוליכנו קוממיות לארצנו תיכף ומיד ממש

*

לזכות

הרה"ת ר' **לוי יצחק** שיחי' **צייטלין**

לרגל יום ההולדת שלו לאויוש"ט, ביום י"ב כסלו ה'תשפ"ז

לאריכות ימים ושנים טובות עד ביאת גואל צדק

ומתוך בריאות הנכונה ולשנת ברכה והצלחה בגו"ר

*

נדפס ע"י זוגתו

מרת **חי' שרה** שתחי' **צייטלין**

*

חי' שותף בהפצת "דבר מלכות"

להשיג השיחות, לחקדשות ולפרטים נוספים טל.: **(718) 753-6844**

הוכן לדפוס ע"י

יוסף יצחק הלוי בן אסתר שיינדל

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

כתובתינו באינטרנט: http://www.torah4blind.org